

Wyrok z dnia 3 kwietnia 1998 r.

II UKN 600/97

Przepis art. 189 KPC dopuszczający żądanie ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, o ile wnoszący pozew wykaże interes prawny, nie dotyczy ustalenia okoliczności faktycznych sprawy.

Przewodniczący SSN: Teresa Romer, Sędziowie SN Roman Kuczyński, Jerzy Kuźniar (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 3 kwietnia 1998 r. sprawy z powództwa Stanisława G. przeciwko Kopalni Węgla Kamiennego „Ż.” w Ż. o sprostowanie protokołu powypadkowego, na skutek kasacji powoda od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach-Ośrodka Zamiejscowego w Rybniku z dnia 11 września 1997 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Rybniku wyrokiem z dnia 21 maja 1997 r. oddalił powództwo Stanisława G. przeciwko Kopalni Węgla Kamiennego „Ż.” w Ż. o sprostowanie protokołu powypadkowego stwierdzając, że powód nie wykazał interesu prawnego usprawiedliwiającego żądanie uzupełnienia protokołu powypadkowego. Protokół ten sporządzony został przez pozwaną Kopalnię w oparciu o wyrok Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 16 listopada 1995 r. [...], w którym ustalono, że zdarzenie jakiemu uległ powód w kwietniu 1981 r. było wypadkiem przy pracy. W protokole powołano się również na opinię Akademii Górniczo-Hutniczej w K. z dnia 17 października 1995 r. Nadto - w ocenie Sądu - przy rozstrzygnięciu jakiejkolwiek kwestii związanej z tym wypadkiem, wystarczające i miarodajne są ustalenia zawarte w aktach poprzednio rozpoznawanej sprawy [...].

Powyższe ustalenia zaaprobował Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach-Ośrodek Zamiejskowy w Rybniku, który wyrokiem z dnia 11 września 1997 r. oddalił apelację powoda. W ocenie Sądu, powód nie wykazał interesu prawnego w dochodzeniu uzupełnienia i zmiany protokołu powypadkowego nie zachodzi bowiem, obiektywna niepewność stanu prawnego lub prawa w kontekście ustaleń poczynionych przez Sąd Rejonowy w sprawie o uznanie zdarzenia z kwietnia 1981 r. za wypadek przy pracy.

Powyższy wyrok, a także poprzedzający go wyrok Sądu Rejonowego zaskarżył kasacją powód i zarzucając naruszenie prawa materialnego - „art. 353 KC w związku z § 9, 10 i 12 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustalenia okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy”, wniósł o ich uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu kasacji stwierdził on, że sporządzony przez pracodawcę protokół nie zawiera żadnych ustaleń co do okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy, a samo powołanie się w nim na opinię AGH w K. z dnia 17 października 1995 r. nie jest wystarczające.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zawarty w kasacji zarzut naruszenia prawa materialnego przez „błędną wykładnię i niezastosowanie” art. 353 KC w związku z § 9, 10 i 12 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 kwietnia 1992 r. w sprawie ustalenia okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy (Dz. U. Nr 37, poz. 160) nie może być uznany za adekwatny w okolicznościach sprawy, skoro jej przedmiotem nie było ustalenie, czy sporządzony przez pracodawcę protokół powypadkowy zawiera konieczne dane dotyczące zwłaszcza okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy, ale badanie czy powód wykazał po swojej stronie istnienie interesu prawnego w wytoczeniu powództwa. Protokół [...] sporządzony został w wykonaniu i na podstawie wyroku Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Rybniku z dnia 16 listopada 1995 r. [...]. W wyroku tym ustalono, że „zdarzenie w wyniku którego powód Stanisław G. w kwietniu 1981 r... doznał stłuczenia w okolicy kręgosłupa, stanowi wypadek przy pracy w warunkach nie pozbawiających powoda prawa do świadczeń powypadkowych”. Tak też stwierdzono w protokole (pkt 5-8), a w miejsce ustalenia okoliczności wypadku powołano się na szczegółową opinię wydaną dla potrzeb sprawy [...] przez Akademię Górniczo-Hutniczą w K. z dnia 17 października 1995 r. Tak sporządzony protokół nie narusza

przepisów § 9-12 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 kwietnia 1992 r., co trafnie przyjęły Sądy Rejonowy i Wojewódzki, przy czym oddalenie powództwa i apelacji nastąpiło ze względu na niewykazanie przez powoda interesu prawnego, o którym stanowi art. 189 KPC. Wskazany przepis dopuszcza żądanie ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, jedynie przy wykazaniu przez wnoszącego pozew w takiej sprawie interesu prawnego. Przepis ten nie obejmuje więc ustalania okoliczności faktycznych, te bowiem są jedynie przesłanką dla stwierdzenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa. Poprzestając na tych ogólnych uwagach dotyczących przepisu art. 189 KPC, wobec zakreślonych podstaw kasacji, należy stwierdzić, że zaskarżony wyrok Sądu drugiej instancji odpowiada prawu

Powtórzyć należy, że przedmiotem sprawy nie była ocena prawidłowości sporządzonego przez pracodawcę protokołu powypadkowego, ale stwierdzenie, że brak jest interesu prawnego powoda w dochodzeniu uzupełnienia protokołu, bowiem nie jest wątpliwe, wobec powołanego wyroku Sądu Rejonowego, że zdarzenie z kwietnia 1981 r. było wypadkiem przy pracy, a jednocześnie nie zachodzą okoliczności, które mogłyby mieć wpływ na prawo powoda do świadczeń, o ile w wyniku wypadku doszło do uszczerbku na zdrowiu w rozumieniu art. 9 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (jednolity tekst: Dz. U. z 1983 r. Nr 30, poz. 144 ze zm.).

Z tych więc względów należało oddalić kasację jako nie mającą usprawiedliwionych podstaw w oparciu o art. 393¹² KPC.

=====